

Prijelomi kralješaka i subluksacije kao posljedica sportskih aktivnosti

Vide BILIĆ

Odjel za kirurgiju kralježnice, Klinika za traumatologiju,

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zagreb

Prijelomi kralježnice u sportu i ozljede kralježnice u sportaša (na primjer u prometu) su rijetke. Posebno su rijetki prijelomi kralježnice udruženi s neurološkim ispadom. Ovakve ozljede se događaju u borbama, sportovima, sportovima koji uključuju velike brzine, skokove ili padove s visine.

Zbog različitih biomehaničkih karakteristika kralježnicu dijelimo na četiri dijela: gornja cervikalna kralježnica (C0-C2), donja cervikalna kralježnica (C3-C7), torakalna kralježnica i lumbalna kralježnica.

Kliničkom slikom dominira bolnost ozlijeđenog dijela kralježnice, ograničenje pokreta, deformitet, napetost mišićne mase i rijetko neurološki ispad ekstremiteta.

Kao dijagnostičke metode se redovito koristi konvencionalna radiološka dijagnostika i kompjuterizirana tomografija (CT), dok se magnetna rezonancija (MR) koristi u slučajevima kada je potrebno bolje prikazati neurološke strukture spinalnog kanala i ozljede ligamenata.

Način liječenja prijeloma kralježnice najviše određuju stabilnost prijeloma i postojanje neurološkog ispada. Konzervativno se mogu liječiti stabilni prijelomi bez neurološkog ispada. Operativno liječimo nestabilne prijelome i prijelome s neurološkim ispadom.

Principi operativnog liječenja su stabilizacija kralježnice, dekompresija neuroloških struktura i promoviranje fuzije na mjestu prijeloma. Ispravnim odabirom operativnog zahvata je moguće spriječiti dugotrajne bolove, deformitet na mjestu prijeloma i neurološki ispad ekstremiteta. Operativnim liječenjem se žrtvuje pokretljivost operiranog segmenta.

Komplikacije operativnog liječenja prijeloma kralježnice su rijetke. Novija istraživanja iz ovog područja su usmjerena na utjecaj kvalitete zdravstvenog sustava na ozljede kralježnice, značenje dekompresije u operativnom liječenju i neuroprotektivni učinak lijekova.

Literatura:

1. Khan N, Husain S, Haak M. Thoracolumbar injuries in the athlete. *Sports Med Arthrosc.* 2008;16:16-25.
2. Maxfield BA. Sports-related injury of the pediatric spine. *Radiol Clin North Am.* 2010;48:1237-48.
3. Wilson JB, Zarzour R, Moorman CT 3rd. Spinal injuries in contact sports. *Curr Sports Med Rep.* 2006;5:50-5.
4. Van Middendorp JJ, Patel AA, Schuetz M, Joaquim AF. The precision, accuracy and validity of detecting posterior ligamentous complex injuries of the thoracic and lumbar spine: a critical appraisal of the literature. *Eur Spine J.* 2013;22:461-74.
5. Barile A, Limbucci N, Splendiani A, Gallucci M, Masciocchi C. Spinal injury in sport. *Eur J Radiol.* 2007;62:68-78.